

JOSIP KOSIRIĆ TEODOŠEVIĆ – KORČULANSKI BISKUP (1787. – 1802.), VJERSKI I KULTURNI PROMICATELJ

Vinicije B. LUPIS, Kućište

Autor se u svjetlu arhivskih izvora i dosad objavljenih radova osvrnuo na posljednjeg korčulanskog biskupa Josipa Kosirića Teodoševića (1787.–1802.). Iznova je ukazao na njegovo iznimno značenje na kulturnom i umjetničkom planu, kao osobe koja je barokizirala korčulansku prvostolnicu i koja je pribavila moći rimske mučenice sv. Vincence iz Rima 1795. godine za Blato na Korčuli. Riječ je uistinu o energičnoj i hrabroj osobi koja je u svome rodnom Šibeniku započela svoj duhovni i umjetnički »sveti trag«.

KLJUČNE RIJEČI: *crkvena povijest, povijest umjetnosti, korčulanska biskupija, barok, Josip Kosirić Teodošević.*

O rodu Kosirića Teodoševića i njihovoj povijesnoj i kulturnoj ulozi

Plemićki rod Kosirića stoljećima je bio donator brojnih sakralnih spomenika kao i drugo dalmatinsko plemstvo, a u osobi njegova posljednjeg predstavnika očitovao se »sveti trag« sakralne umjetnosti koji je ostavio neizbrisiv biljeg na baroknoj dionici sakralne baštine otoka Korčule.

Obitelj Kosirić vuče podrijetlo iz Hercegovine, odakle je, vjerojatno iz političkih razloga, pobjegla u Dalmaciju i nastanila se u Šibeniku. Prvi među njima spominje se Luka, koji je 1322., prigodom predaje grada pod zaštitu Mletaka, položio među ostalima prisegu vjernosti i odanosti duždevu izaslaniku Mihovilu Bartolomeu. Drugi Luka pok. Stancija bio je jedan od četvorice gradskih rektora koje je 1402. postavio Ivan, knez Cetine i Klisa. Iste godine Vijeće petnaestorice dodijelilo mu je plemstvo, ali je to imenovanje dobilo zakonit oblik tek godine 1412.

Plemić Jakov Kosirić, uz ostalo, bavio se i trgovinom. Oženio je Margaritu, koja je umrla godine 1519. Nakon smrti godine 1530. njegov sin Kristofor bio je 1516. odvjetnik *camere fiscale*, a 1520. u ispravi o gradnji Sv. Jakova spominje se kao prokurator. Godine 1542. Nikola Kosirić određuje da mu bude grob kod oltara sv. Klare u crkvi sv. Frane.

Jakov je pokopan u šibenskoj prvostolnici. U Muzeju grada Šibenika čuva se njegova nadgrobna ploča s grbom i natpisom:

JACOPO COSSIRICH DE NIMITIA DOMO DUCATUS SABINE POSUIT XPHOR
EIUS FILIUS MDXXX D.P. MD. II.¹

Grb Kosirića bio je u profilu nadesno prikaz lava koji se propinje. Prednje šape podigao je u vis, a donje su dane u pokretu. Vrat i glavu prekriva griva. Kroz otvorena usta proviruje oštar ispružen jezik. Iznad lavljeg tijela poprečna je greda koja dijeli grb u dva jednaka polja.² Taj će grb kasnije korčulanski biskup inkorporirati u svoj grb. Danas se nalazi u biskupskoj sobi u Opatskoj riznici uz biskupski tron prenesen iz prvostolnice, a koji je Vicko Tironi izradio za biskupa Josipa Kosirića.

Kosirići su dobili ugarsko-hrvatsko plemstvo od cara Maksimilijana II. Habsburškog, a ono je bilo potvrđeno listinom cara Rudolfa II. od 7. kolovoza 1578. Godine 1583. braća Kristofor, Baltasar i Melkior pok. Mihovila bili su prognani kao »legitimističko« plemstvo s teritorija Mletačke Republike uz oduzimanje svih dobara. Godine 1593. generalni providur Almaro Tiepolo riješio ih je progonstva i zapljene imovine kada su iznova postali vjerni Mletačkoj Republici.

Guverner Krsto Kosirić pok. Mihovila ostavio je 10. lipnja 1638. za pet godina po jedan dukat crkvi na Krapnju, u kojoj su pokopani njegovi pretci. Imao je grobnicu u kapeli sv. Petra u prvostolnici, a prema njegovoj želji trebala je u njoj stalno gorjeti svjetiljka. Ta kapela nije sačuvana kao ni oltar. Odredio je da njegovi baštinici u idućih deset godina daruju siromasima po jedan dukat.³ Želio je da se prodaju njegova dobra u Bergamu i od toga 125 dukata namijeni za nabavu novog oltara sv. Petra i mjedenog svijećnjaka vrijednog 5 dukata. Krsto je u svojoj oporuci iz 1641. godine tražio da se pokopa u habitu Bratovštine Tijela Gospodnjeg (*Corpus Domini*) i da mu se stavi kamen pod glavu.

Josip Kosirić predvodio je odrede narodne vojske koji su se sukobili s pašom Tekelijem kod Šibenika 22. kolovoza 1647. Bio je nadarbenik Gospine crkve u Srimeu, poznate po romaničkim freskama, 1684. godine.⁴

U borbama s Turcima 1647. ističe se Mihovil Kosirić, koji je osvojio Rakitnicu i u tom boju je i poginuo. Za zahvalnost i vjernost Signoriji od Magistrata nad feudima 23. rujna 1747., na temelju Maksimilijanove diplome, Melkioru, Kristoforu i njihovim nasljednicima dodijelio titulu kneza/contea. Braća Kosirići bili su upisani u »Libro Aureo« Mletačke Republike, ulazeći u skupinu obitelji s potvrđenim titulama ovlaštenih magistrata »Milo-

¹ Ksenija KALAUZ, *Grbovi zbirka kamenih grbova*, Šibenik, 2000., 52–53.

² F. A. GALVANI, *Il re d'armi de Sebenico*, Venezia, 1884.

³ K. KALAUZ, 2000., 52–53.

⁴ Pietro DIMITRI, Župni arhiv Korčula (dalje ŽAK), *Vescovato*, 103, 104, 136; ISTI, »Vescovi di Curzola«, *La Dalmazia cattolica*, Zara, 1. XI. 1872., god. III, 35, 296; Vid VULETIĆ VUKASOVIĆ, »Iscrizioni dalmate d'epoca veneziana«, *Bulletino di archeologia e storia dalmata*, VI, Spalato, 1883., 156–158; V. MIA-GOSTOVIĆ, »Giuseppe Cossirich – Teodosio di Sebenico, ultimo vescovo di Curzola«, *Il nuovo cronista di Sebenico per l'anno 1894*, god. II, Trieste, 1894., 91–93; Krsto STOŠIĆ, *Galerija uglednih Šibenčana*, Šibenik, 1936., 43–44.

šću Preuzvišenog Senata«. ⁵ Posljednji potomak contea Kosirića bio je Josip, korčulanski biskup. Biskup Kosirić po majci je nosio prezime Teodošević (Teodosio) koji su svoje podrijetlo vukli iz Carigrada, a bili su istaknuti šibenski plemićki rod. U svoj grb preuzeo je tri šesterokrake zvijezde iz majčina grba. ⁶

Kosirići su imali dvorac u Zlarinu i grobnicu u Krapnju, koja je bila srušena 1714. godine. Za nabavu novog oltara sv. Petra u šibenskoj prvostolnici sv. Jakova godine 1646. Petar Kosirić ostavio je oporučno 100 dukata. Pravo patronata nad oltarom drže Kosirići i godine 1740. ⁷

U lokalnoj šibenskoj povijesnoj literaturi djelatnost Josipa Kosirića Teodoševića razmatrana je bez njegove korčulanske dimenzije. Stoga je i svrha ove rasprave povezati dosadašnje spoznaje crkvenog i kulturnog djelovanja ovoga uistinu zanimljivoga povijesnog lika svog vremena.

Kristofor Kosirić, sudac »Magnifica Comunità di Sebenico«, bio je 3. travnja 1736. supotpisnik povelne diplome kanoniku Jakovu Arneriju, glasovitom propovjedniku iz korčulanskoga plemićkog roda. ⁸ Jakov Arneri održao je 1734. pohvaljenu propovijed u Blatu na hrvatskom jeziku (...*in casali Blatto illyrice verbum dei* ...) ⁹, a od Dubrovačke Republike pohvaljen je za održanu propovijed 1740., a sljedeće je godine dubrovački nadbiskup Angelus Franchi izdao pismenu zahvalu kao šibenska općina. ¹⁰

Josip Kosirić i njegova uloga u duhovnom i kulturnom promicanju Korčulanske biskupije

Josip knez Kosirić Teodošević, koji je nosio naslov mitronosnog opata Sv. Lovre, školovao se u Rimu i bio je zadnji biskup u Korčuli od 1787. do 1802. Umro je u Trogiru 1802. i bio pokopan u kapeli sv. Ivana Trogirskog.

U Šibeniku je bio kanonik, župnik, učitelj, arhidakon i opći vikar. Za plovana crkve sv. Lovre u Donjem polju izabran je 1760. Kao nadarbenik popravio je crkvu i nabavio jednu

Nepoznati mletački slikar, XVIII. st., ulje na platnu, Portret biskupa Josipa Kosirića Teodoševića, Opatska riznica u Korčuli

⁵ Miroslav GRANIĆ, »Dalmatinske obitelji u 'Libro auereo dei veru titolati' mletačkog Magistrata nad feudima«, *Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru, Razdio povijesnih znanosti* 30 (17), 1992., Zadar, 191.

⁶ F. A. GALVANI, *Il re d'armi di Sebenico*, Venezia, 1884, 73–76, 201–202, tab. VI, XIII.

⁷ K. KALAUZ, *nav. dj.*, 2000., 52–53.

⁸ Državni arhiv Dubrovnik (dalje DAD), Arhiv Arneri (dalje A. A.), I–27a, br. 713.

⁹ DAD, A.A., I–27a, br. 711.

¹⁰ DAD, A.A., I–27a, br. 712.

umjetničku sliku godine 1763. Crkvi Svetog Duha u Šibeniku darovao je Gospinu sliku s okvirom, a samostanu sv. Lovre svoju knjižnicu, u kojoj se posebno ističe kodeks s crtežima na pergameni iz XV. stoljeća. Iz njegove ostavštine od 100 zlatnih cekina nabavljen je veliki oltar u Sv. Lovri u Šibeniku.¹¹

U nastojanju da skupi razna svjedočanstva o prošlosti Dalmacije i njezinim znamenitim ljudima, arheolog i povjesničar Franjo Carrara (1812.–1854.) nabavio je i rukopise propovijedi biskupa Josipa Kosirića. U rukopisnoj ostavštini korčulanskog biskupa uz dvadeset propovijedi čuva se i Kosirićevo pismo duždu i mletačkom Senatu u povodu njegove potvrde za korčulanskog biskupa. Od dvadeset Kosirićevih propovijedi 13 je na hrvatskom, a 7 na talijanskom jeziku. Osim četiri, sve su datirane. Sedamnaesta po redu održana je u Blatu, jer je njezin naziv »Razgovor od Desetine Pripovidan u Blattu na 2 Misceca Luglia Godista 1799 na Početku Visite«, a tema je povezana s neplaćanjem desetine.¹²

Razdoblje biskupstva Josipa Kosirića (1787.–1802.) u Korčuli označilo je potpunu promjenu u umjetničkoj opremi korčulanske prvostolnice i pastoralnom djelovanju.¹³ Tako je Kosirić utemeljio kapelaniju na otoku Vrniku, i to ponajviše za obitelji kamenoklesara.¹⁴ Biskup je kanio uspostaviti i posebnu kapelaniju u Veloj Luci, ali se to realiziralo tek 1819. godine.¹⁵ On je obavio dvije biskupske vizitacije, prvu 1789., a drugu 1796. godine. Isto tako ostavio je i jedno izvješće za Svetu Stolicu 1790. godine.¹⁶

O tvrdoglavosti ovog biskupa svjedoči mnoštvo pritužaba korčulanskog klera nesklonog promjenama, pa ga tako 1794. tužakaju dalmatinskom providuru Alviseu Marinu.¹⁷

U Državnom arhivu u Dubrovniku čuva se tiskovina: STAMPA MONS. VESCOVO DI CURZOLA CONTRO LA COMUNITA'. Vrlo je opsežna i sadrži 236 stranica. Vrijedna je zbirka povijesnih izvora o Korčulanskoj biskupiji, a tiskana je u svrhu parnice korčulanskog biskupa Josipa Kosirića i korčulanske općine. Za povijest umjetnosti iznimno su zanimljivi podaci o nabavi umjetnina, njihovim popravcima i nadarbinama koje se spominju u crkvenim vizitacijama. Korčulanski biskup bio je čovjek svog doba, revolucionaran u izmjeni svega starog i oblikovanja novog. Zbog koleričnog karaktera bio je u stalnom sukobu s kanoničkim zborom i općinom, zbog čega je izdavanjem arhivske građe koja govori o nabavama i popravcima želio opravdati svoje postupke. Biskup se u prikupljanju građe očito koristio biskupskim direktorijem *Directorium Episcoporum* kojeg je 1611. sastavio korčulanski biskup Teodor Diedo.¹⁸

¹¹ Josip SOLDI, »Samostan sv. Lovre u Šibeniku«, *Kačić*, 1, Split, 1967., 82–83; Grgo GAMULIN, »Kodeks biskupa Kosirića«, *Radovi Odsjeka za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*, 3, Zagreb, 1961., 9–14.

¹² Arsen DUPLANČIĆ, »Propovijedi korčulanskog biskupa Kosirića u Arheološkom muzeju u Splitu«, *CCP*, 32, Zagreb, 1993., 68–72.

¹³ Vinicije B. LUPIS, »Josip Kosirić Teodošević biskup korčulanski (1787.–1802.)«, *Godišnjak Muzeja Korčule*, 10, Korčula, 2005., 175–191; ISTI, Katalog izložbe »Josip Kosirić Teodošević biskup korčulanski«, Bratovština svete Vincence pod zaštitom Srca Isusova, Blato, 2005., 1–4.

¹⁴ Državni arhiv u Dubrovniku (dalje DAD), Arhiv Arneri (dalje A.A.), I–17, br. 581.

¹⁵ Vinicije B. LUPIS, »Prilozi poznavanju sakralne baštine Blata«, *Blato do kraja 18. st.*, sv. 2, Blato, 2004., 175.

¹⁶ Božo BANIČEVIĆ, *Korčulanska biskupija (1300. – 1830.)*, Split, 2003., 289.

¹⁷ DAD, A.A., I–17, 588.

¹⁸ Vinicije B. LUPIS, »O zanimljivoj tiskovini biskupa Josipa Kosirića«, *Godišnjak Muzeja u Korčuli*, 9, Korčula, 2004., 135–144. Tiskovina je vrlo opsežna i sadrži 236 stranica, a nastala je najvjerojatnije tijekom

U rukopisu iz Župnog arhiva u Korčuli Pietra Dimitrija *Vescovato* potječe opis biskupa Kosirića koji najcjelovitije ocrtava taj povijesni lik:

» nakon premještaja iz trogirске crkve mons. Belglava, ovoj je crkvi dodijeljen biskup Josip Kosirić Teodošević, podrijetlom iz stare i plemenite šibenske obitelji, koji je u tom gradu obavljao dužnost župnika i primicijera biskupske crkve. Za biskupa je izabran 1787. godine. Iako poprilično kolerik, vrlo se marljivo brinuo za svoju crkvu.

Obnovio je zidove srednjeg broda crkve i zamijenio ga štukaturama. Uspio je dobiti više pribora i ogrtača za sakristiju, nanovo je postavio kipove apostola između stupova drugog reda, uklonio je staru kamenu propovjedaonicu koja je bila uspomena na biskupa iz Krbave, mons. Vida Ostojića Korčulanina, te zamijenio s dvije drvene. Promijenio je pjevalište te dobio nove orgulje, zamijenivši one stare, dobavljene za mons. Belglave, a uništene u požaru. Dobavio je kip Isusa spuštenog s križa, koji leži na koljenima Presvete Marije, te ga izložio nanovo vjernicima na štovanje u crkvi Svih svetih.

Podržao je spor s općinom zbog juspatronata katedralne crkve te spor s kaptolom zbog više napada, prije svega zbog nedjeljne propovijedi koju su trebali držati svi kanonici po redu. Njegovo je spokojno djelovanje bilo ometano od strane nekolicine netrpeljivih osoba zbog kojih je doživio niz neugodnosti te vodio niz parnica. Ovaj prelat, premda po prirodi vrlo koleričan i snažan, prilično se istrošivši u tim sukobima, završio je loše. Otišavši zbog nekog posla u Trogir i zadržavši se tamo neko vrijeme, iznenada je doživio udar od kojeg je umro 1803. te bio pokopan u trogirskoj katedrali. On je bio posljednji korčulanski biskup.

Biskupija je ipak nastavila postojati i nakon smrti mons. Kosirića u stanju ispražnjenog mjesta, podržana i predstavljena od strane jednog kaptolskog vikara. Budući da je za vrijeme postojanja ove biskupije Kaptol kanonika izabrao tri vikara, i oni će biti navedeni u ovom prisjećanju.¹⁹

Drugi suvremeni opis Josipa Kosirića potječe iz djela *Illyricum sacrum* (svezak VI.) Danielea Farlatija i Jacoba Coletija, tiskanog u Mlecima 1800. godine (str. 409), a koji glasi:

BISKUPI KORČULANSKI
SUFragANI METROPOLIJE DUBROVAČKE
JOSIP, BISKUP KORČULANSKI 26.

»Šibenska obitelj Kosirić već se četiri stoljeća osobito diči plemenitošću, ugledom i velikim rodnom slavim muževa, koji su vojničkim podvizima i na kopnu i na moru postigli najveću slavu i najviše časti, kako od stranih vladara, tako i navlastito od Mletačke Republike, za koju su često prolijevali krv i neštedimice davali život. Iz takve obitelji potekao je Josip Kosirić. Nakon završenog školovanja uveden je u svećenički red, u kojemu je, obdaren izu-

sukoba korčulanskog biskupa Josipa Kosirića i korčulanske općine. Za povijest umjetnosti osobito su zanimljivi podatci o nabavi umjetnina i nadarbina oltara, kao i o popravcima umjetnina. Jedan primjerak ove tiskovine čuva se u ŽAK, a njega je obilato koristio Cvito Fisković za pisanje svoje knjige: *Korčulanska katedrala*, Zagreb, 1939., 1–103.

¹⁹ ŽAK, Pietro DIMITRI, *Vescovato*, 103–104; prijevod Ivone Fabris, prof.

Grb biskupa Josipa Kosirića Teodoševića iz Opatske riznice u Korčuli.

zetnim duhom i velikim djelima, Crkvi bio ponos, potpuno se predavši slavljenju Boga te skrbljenju i staranju za spas duša. Najprije je bio kanonik crkve šibenske, a potom po propisima izabran za (biskupske) pohode u biskupiji, kao i provjeru pravilnog ispunjavanja raznih obveza klerikâ, župnikâ i ostalih svećenika; nakon toga je imenovan arhiđakonom i generalnim vikarom. Nikad se ni u jednom poslu nije štedio, ni pred kojim iskušenjem nije pokleknuo, nikoju dužnost nije zanemario; dapače, svima bi u svakojakim poslovima pružao podršku, pomoć, utjehu i potporu. S izuzetnim je uspjehom upravljao četrima župama u različitim vremenima; u međuvremenu bi katkad djevojkama u gradu bio vjeroučitelj, a katkad bi djevice u samostanima pripremio za vječne zavjete; vrlo često je držao obvezne propovijedi i u gradu i u selima, no posebno se izvještio u obavljanju pokajničkih ispovijedi, u kojima se isticao svojom gorljivom pobožnošću. Vojnicima zaraženim kugom bio je na pomoći u svim oblicima svete službe i danju i noću, ne strahujući za sebe. Kada je crkva, u koju je upućen na službu, zahvaćena s nebesa iznenada odaslanom ognjenom strijelom, što je prouzročilo najveće razaranje među ostalim građevinama, a građani se preplašeni rušilačkom hukom razbježali, Josip se, plamteći neustrašivom srčanošću, preskačući i saplićući se o razrušene crkvene zidove, smjesta našao pri ruci nesretnicima, koji su pod pritiskom ruševina upijali posljednje riječi utjehe. I doista, toliko i tako poznata bijaše njegova dobrota i milostivost prema umirućima, da su svi njega željeli za pomagača i tješitelja u posljednjim iskušenjima pred vječnim spasenjem. Karlo Donadon i Jeronim Blaž Bonačić, biskupi šibenski, kao i tadašnji skradinski (biskup) Dominik Pashalis, kad im se bližila smrt, smatrahu da ništa veličajnije i prikladnije ne bi bilo, nego da sebe i sve svoje povjere Josipovoj skrbi. Obilujući upravo tim krjepostima i osnažen zaslugama, po odredbi Pija VI uspeo se na tron korčulanske crkve, kojom se iskazao u očima sveopće Crkve kao prepobožni gospodin u još sjajnijem svjetlu. Na Konzistoriju dana 28. rujna godine 1787. javno je proglašen za poglavara ove crkve, a potom je koji dan poslije 14. listopada u patrijaršijskoj crkvi u Mletcima (Nadbiskupija mletačka, kao sljednica Akvilejske patrijaršije, u službenim crkvenim spisima nosi naslov patrijaršije, op. prev.) od samog patrijarha Fridriha Marije Giovanellija posvećen za biskupa, uz biskupe Cremona i Caorlea kao suposvetitelje. Uskoro je preuzeo upravljanje svojom crkvom, u kojoj se odlikovao uzornim življenjem i dosljednošću u djelima, najavivši u (svojim) pastirskim danima još izdašnije plodove predanosti i ljubavi.«²⁰

Pronicavost i oštrina očituju se i na sačuvanom portretu biskupa Kosirića iz Opatske riznice u Korčuli. Portret (104 x 79 cm) izveden je u tehnici ulja na platnu.²¹ Mletački rad predstavlja stojeći lik biskupa, zaokrenutog tijela s glavom ulijevo, naslikan u visini do

²⁰ Prijevod mr. sc. Roberta Leljaka.

²¹ Alena FAZINIĆ, »Obitelj Boschi i njezina zbirka u Korčuli«, *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 21, Split, 1980., 572–610.

bokova. Biskup je odjeven u smeđu mocetu podstavljenu crveno, zakopčanu sitnim crvenim pucetima, a ispod nje je bijela čipkana roketa. Jednom rukom biskup se oslanja na stolić prekriven crvenim stolnjakom na kojem je bijeli list papira s djelomično sačuvanim natpisom: »JOSEPH DE COMITIS COSIRICH T.«. Desnom rukom drži crni biret postavljen zelenom svilom. Na ruci mu se koči veliki biskupski prsten s tamnim kamenom, a na prsima o debelom lancu visi biskupski križ ukrašen tamnim kamenjem (oniks?). Smeđa kosa uokviruje oporo lice, visokog čela, tamnog inkarnata, energičnih crta lica. Pronicav pogled promatra nas s likovno ne posebno vrijednog portreta u sadašnjem stupnju sačuvanosti. Veći dio pozadine prekriva nabrani tamnozeleni zastor, koji je u desnom kutu nadignut pa se vidi polica s tri reda velikih svjetlouvezanih kodeksa s natpisima. Na pozadini slike je natpis: *Alessandro Longhi*. Portret je loše restauriran i treba se iznova restaurirati, kako bi se istaknula taktilnost inkarnata i mekoća materije. Također je nespojiv osrednji izgled portreta s natpisom dopisanim straga koji spominje A. Lonhgija (1733.–1813.), jednog od najboljih mletačkih portretista svoga vremena, učenika Giuseppea Nogarija i člana Mletačke akademije od 1759. godine.

Portret biskupa Kosirića dospio je u kuću obitelji Boschi vjerojatno prilikom prijenosa stvari iz biskupskog dvora za vrijeme vikara don Grgura Boschija. Naime, pošto je ukinuta Korčulanska biskupija 1828. godine, vikar je morao isprazniti biskupski dvor, pa je prenio sav inventar u svoju obiteljsku kuću. Poslije su mnoge stvari iz biskupije ostale u obitelji Boschi jer ih nije nitko potraživao.²²

No vratimo se Kosirićevim likovnim akvizicijama u korčulanskoj prvostolnici. Želeći osuvremeniti svoju prvostolnicu u baroknom duhu on je u njoj proveo niz graditeljskih zahvata. U prezbiterijalnom prostoru uklonio je stara korska sjedala i kod Bračanina Vicka Tironija 1796. nabavio nova, koja su sada smještena u kapelu sv. Roka uza zid s obje strane oltara Gospe od Karmena.

Uklonio je staru kamenu propovjedaonicu i umjesto nje postavio dvije kasnobarokne propovjedaonice 1798. godine, koje su tijekom XX. stoljeća uklonjene. Dao je izraditi i novo pjevalište za orgulje, a sve je to izradio drvodjelac Rafael (Rafo) Gleđ iz Dubrovnika, nastanjen u Korčuli. Propovjedaonice i kor oslikao je fra Bernardin iz Dubrovnika.²³

Pietà pripisana Georgu Raphaelu Donneru (1693. – 1743.), drvo, Svi Sveti, Korčula

²² Ivo MATIJACA, »Oko ukinuća Korčulanske biskupije«, *Lanterna*, 5/6, Korčula, 1976.

²³ ŽAK, Pietro DIMITRI, *Descrizione di tutte le chiese ed altari che esistono nella città e Borghi di Curzola raccolte e merito del Cittadino Pietro Dimitri q. Demetrio e con con aggiunte di Demetrio q.m. Vincenzo.*

Drvodjelac Gled je na osnovi tipološke sličnosti autor i više drvenih klupa u korčulanskoj prvostolnici te i danas postojeće propovjedaonice u župnoj crkvi u Blatu. Riječ je o jednostavnome kasnobaroknome lukovičastom obliku propovjedaonice sa stiliziranim geometrijskim ukrasima. Naručio je 1800. godine u Mlecima za korčulansku prvostolnicu orgulje kod glasovitoga graditelja orgulja Gaetana Moscatellija.²⁴

Unatoč protivljenju općinskih vlasti, klera i puka, on je izvršio radove na svodu katedrale postavivši ravni strop sa štukaturama i velikom kartušom iznad glavnog oltara, kako svjedoče nacrti i fotografije Ćirila Ivekovića s početka XX. stoljeća.²⁵ Skidanje baroknog sloja, za koji je upravo najzaslužniji biskup Josip Kosirić, i intervencija XIX. stoljeća započeo je upravo konzervator Ćiril Iveković, a ono će biti nastavljeno i poslije Drugoga svjetskog rata.

Barokizirajući prvostolnicu, Kosirić je dao zatvoriti lukove matroneja pretvorivši ih u niše u kojima su stajali kipovi apostola, a matronej je ponovno otvoren 1925. godine. Kipovi su u lukovima matroneja stajali do 1958. godine, a tada su preneseni u crkvu sv. Petra, gdje se i danas nalaze. Biskup Josip Kosirić je te drvene barokne kipove (XVII. st.) nabavio u Mlecima za 12 cekina. Ukupno ima četrnaest kipova: dvanaest apostola i dva evanđelista. Svi su gotovo iste veličine (115 – 120 cm), a izrezbareni su zajedno s kružnim postoljem, izuzevši dvojicu evanđelista, Luku i Marka. Kipove evanđelista izveo je lošiji majstor. No ni ostali likovi nisu iste vrsnoće.²⁶ Svakako su najkvalitetniji kipovi: sv. Petra, sv. Jakova, sv. Andrije, sv. Filipa, sv. Šimuna i sv. Bartula. Najlošiji su iz skupine apostola sv. Matej i sv. Ivan. Posebna pozornost posvećena je izradbi lica i njihovoj karakterizaciji. Na osnovi

Rafo Gled, Drvena propovjedaonica iz župne crkve Svih svetih u Blatu

sačuvanog Kosirićeva pisma zaključuje se da je biskup kupio starije i oslikane kipove. Danas su kipovi monokromatski. Kosiriću bi trebalo pripisati i nabavu drvenoga kaptolskog raspela (185 x 100 cm), koje se danas nalazi u glavnoj prvostolnoj lađi, a može se vezati uz krug oko mletačkog majstora Giacomu Piazzettu iz XVIII. stoljeća.²⁷

Biskup Kosirić uklonio je i veliko drveno raspelo iznad glavnog oltara i veliki svijećnjak te je isto tako premjestio i biskupski tron te postavio danas uklonjen kameni parapet u glavnoj lađi. Ožbukao je zidove, a 1791. za 640. fiorina naba-

Copiata nell' autunno dell' anno 1885 da Francesco Radić da Bol della Brazza maestro Teoretico presso il Corso Tecnico di costruzione navale e tagliato delle pietre in Curzola, 10.

²⁴ ŽAK, P. DIMITRI, *Descrizione ...*, 10.

²⁵ Vinicije B. LUPIS, »O spomeničkoj baštini Lumbarde i grada Korčule«, *Godišnjak Muzeja Korčule*, 6, Korčula, 2001., 159–172.

²⁶ B. BANIČEVIĆ, *nav. dj.*, 2003., 283; Alena FAZINIĆ, »O nekim baroknim drvenim skulpturama u Korčuli«, *Peristil*, 30, Zagreb, 1987., 77–80.

²⁷ A. FAZINIĆ, *nav. dj.*, 1987., 77–80.

vio je u Mlecima novo mramorno svetohranište, koje se nije svidjelo kanonicima zbog malih dimenzija i bilo je potom prodano župnoj crkvi u Smokvici, gdje se i sada čuva.

Za to svetohranište postoji sačuvan ugovor od 21. listopada 1790., a izradio ga je Mlečanin Domenico Dapar po predloženom nacrtu od kararskog mramora s umetcima od zelenoga afričkog mramora i sa stupićima od crvenoga francuskog mramora.²⁸ Potom je biskup 1796. nabavio novo mramorno svetohranište u Mlecima za 720 fiorina, a koje se danas nalazi u crkvi Gospojini poslije preuređenja prezbiterijalnog prostora tijekom polovine XX. stoljeća. Biskup Kosirić uklonio je i oltar sv. Jakova iz glavne lađe, njegovu sliku postavio na oltar Gospe Karmelske, a prenio je također kosti biskupa Kosovića i Draga u postojeći prazni sarkofag biskupa Malumbre u južnoj lađi uz oltar Svetog Trojstva. Također je ujediniio oltare sv. Ivana Krstitelja i sv. Ivana Evanđelista u jedan oltar ispred sakristije.²⁹

Drvenu skulpturu *Pietà*, pripisanu austrijskomu kasnobaroknom kiparu Georgu Raphaelu Donneru (1693.–1743.), nabavio je krajem XVIII. stoljeća korčulanski biskup Kosirić. Ta se skulptura povezuje uz vrlo blisku skulpturu ovog umjetnika iz katedrale u Gurku, ali izvedenu u olovu. Danas se ta drvena skulptura nalazi u crkvi Svih svetih i predstavlja iznimno kvalitetan primjer drvene skulpture većeg formata baroknog razdoblja s baroknim patosom.³⁰ To je piramidalna kompozicija Bogorodice koja pridržava jednu Kristovu ruku i upire bolni pogled u nebo, dok anđeo pridržava Kristovo mrtvo tijelo. Uz stjenoviti brežuljak tik do Kristovih nogu uspinje se mali anđelčić, a po sredini baze nalaze se vratašca svetohraništa. Ako je biskup Josip Kosirić griješio u nabavi drugih umjetnina, ovdje se uistinu dokazao kao čovjek s istančanim ukusom za suvremenu umjetnost svog vremena.

U vrijeme biskupovanja Josipa Kosirića – točnije 1800. godine – u crkvi sv. Mihovila u Korčuli podignuta je kamena lanterna iznad prezbiterija, a radove je izveo korčulanski klesar i altarist Antun Jeričević Labut.³¹

Biskup Josip Kosirić pribavio je mnogo crkvenog ruha, o čemu svjedoči troškovnik od 10. studenoga 1792. godine.³²

U Opatskoj riznici čuvaju se dva manja srebrna pladnja (v. 6 x š. 26 x š.b. 9,5 cm), izrađena u mletačkim radionicama kraja XVIII. stoljeća, koja su služila za odlaganje biskupskih rukavica pri pontifikatu. Korčulanskoj ih je prvostolnici, zajedno s dvjema bočicama koje nisu sačuvane oporučno ostavio biskup Josip Kosirić.³³

Posebno zaslužna za duhovnu i likovnu baštinu otoka Korčule, a poglavito mjesta Blata nabava je moći sv. Vincence iz Rima. To je urodilo iznimno važnim pothvatom izgradnje svetičine kapele u župnoj crkvi Svih svetih u Blatu. Tijekom više godina vođena je precizna administracija troškova, a svetičin oltar izradio je altarist Pavao Brutapelle 1799.

²⁸ DAD, A.A., I–17, 580.

²⁹ ŽAK, P. DIMITRI, *Descrizione ...*, 16, 18, 21.

³⁰ A. FAZINIĆ, *nav. dj.*, 1987., 77–80; Vinicije B. LUPIS, »Novi prilozi za korčulansku baštinu«, *Godišnjak Muzeja Korčule*, 8, Korčula, 2003., 119.

³¹ ŽAK, P. DIMITRI, *Descrizione ...*, 31.

³² Vinicije B. LUPIS, »Iznova o korčulanskoj sakralnoj baštini«, *Godišnjak Muzeja u Korčuli*, 5, Korčula, 2000., 124–125; DAD, A.A., I–16, 564.

³³ Ivo MATIJACA i Alena FAZINIĆ, »Liturgijsko srebro iz Opatske riznice u Korčuli«, *Peristil*, 27/28, Zagreb, 1984./85., 230.

godine. Radovi su bili okončani 18. IX. 1814., kada se bilježi posljednja isplata majstoru iz Vrbovske od 360 fijorina.³⁴

Biskup Josip Kosirić je 20. ožujka 1795. izdao autentiku za moći sv. Vincence, odnosno potvrdio je autentiku nadbiskupa Larise Francescha Ksaverija Pesarija, da bi sljedećeg dana dopisao na istoj autentici preporuke mještanima Blata o načinu štovanja svetičinih moći. Na poleđini autentike kapitularni je vikar Antun Domenik Petković 18. rujna 1814. izdao potvrdu o otvaranju svetičina staklenog kovčega i izvršenim popravcima oštećenja na svetičinu licu, nastalima zbog vlage i prilikom prijenosa na tada dovršen mramorni oltar s oltara sv. Vinka Fererskog (sv. Rok). Sve se to obavilo uz pontifikal na svetičinu oltaru i poslije svečanog ophoda s njezinim tijelom koji je bio popraćen golemim mnoštvom vjernog puka.

No valja se kratko osvrnuti i na fenomen moćnika i zašto se u tom razdoblju toliko nastojalo pribaviti svetačke moći.

Osnova nadnaravne moći koju je rano kršćanstvo pripisivalo mučeničkim kostima leži u vjerovanju da se u mučeniku nalazi sam Krist. Onoga časa kada je kršćanin, našavši se u rukama mučitelja, odlučio za svoju ispovijest vjere podnijeti i najteže mučeništvo, i samu smrt, u njega ulazi sam Krist, koji mu daje snagu za najteže iskušenje. Bez Kristove nazočnosti u sebi, prema starokršćanskom vjerovanju, mučenik ne bi bio sposoban pretrpjeti fizičke muke i postići neumrli vijenac slave. Nazočnost Kristova ostajala je u tijelu mučnikovu i njegovim ostatcima – moćima i nakon zemaljske smrti. Dotičući moći mučenika moguće je postići milost svetosti Božje nazočne u njima.³⁵

Manji dalmatinski gradovi i mjesta što su zbog gospodarskih prilika, turske okupacije ili opasnosti kasnili u procesu odabira svoga mjesnog zaštitnika, to su učinili najčešće tijekom XVIII. stoljeća. Tako je u Makarsku 1725. stiglo tijelo sv. Klementa, izvađeno iz Priscilinih katakomba, ali zbog nedostatka podataka ono se slavilo po univerzalnom kanonu za slavljenje mučenika. Te su moći od pape Benedikta XIII. izmolili makarski plemići Antun Ivanišević i Jakov Kačić, a tijelo je bilo smješteno u privatnu kapelicu Kačićevih do okončanja gradnje prvostolnice.³⁶

Don Ivan Josip Pavlović iz Podgore dobio je od pape Pija VI. iz Rima 1790. tijelo sv. Vincenca te ga smjestio u svoju kapelu, gdje je ostalo sljedećih godina, sve do 1831., kad je svetac postavljen na glavni oltar župne crkve kao zaštitnik crkve i mjesta.³⁷

Među posljednjim je primjerima grad Pag. Tu je biskup Franjo Petar Rakamarić, da bi ispunio stoljetne molbe puka, od pape Pia VI. isprosio tijelo sv. Valentina mučenika. Tijelo pašskog sv. Valentina izvađeno je iz rimskih katakomba zajedno sa staklenom ampulom krvi i u svečanom trodnevlju 1796. bilo izloženo u matičnoj crkvi.³⁸ Lukšićani godine

³⁴ Župni arhiv Blato (dalje ŽAB), sv. br. 1. I. Libro (a. 1796.); Cvito FISKOVIĆ, »Župna crkva u Blatu na Korčuli«, *Radovi Instituta za povijest umjetnosti*, 16, Zagreb, 1992., 87; Radoslav TOMIĆ, *Barokni oltari i skulptura u Dalmaciji*, Zagreb, 1995., 187. Oba autora navode da je altaris Pavao Brutapelle sa sinom Antunom 1803. podigao oltar bez kipova anđela. Autorstvo kipova anđela nije još riješeno.

³⁵ Mircea ELIADE, *Mito e realtà*, Varese, 1973., 192–197.

³⁶ Petar KAER, *Makarska i Primorje* (pretisak iz 1914.), Makarska, 1996., 19–20.

³⁷ N. ALAČEVIĆ, *Slavni i zaslužni muževi, Makarske i Primorja, Izlet na Biokovo* (pretisak iz 1910.), Makarska, 1998., 74–75.

³⁸ Državni arhiv u Zadru, Spisi pašskog bilježnika Gianbattiste Palcicha, 1796./97., kut. 1, sv. V, br. 29.

1835. nabavljaju u Splitu sarkofag sv. Arnira nastojeći se duhovno emancipirati od splitskoga crkvenog središta.³⁹

Iz Mletaka se na Muo u Boku kotorsku 1810. godine prenosi neraspadnuto tijelo augustinca blaženoga Gracije, a koje se danas čuva u staklenom kovčegu sa srebrnom oplatom.

Sv. Just, koji se štuje u Postirama, voštana je figura nastala u istoj rimskoj radionici iz koje potječe i figura sv. Felicija iz crkve sv. Ivana Krstitelja iz Kaštel Starog, a koja je nabavljena 1804. godine nastojanjem oca konventualca Vicka Puljasa.⁴⁰ Iz iste radionice potječe i voštana figura sv. Silvana u koju su uložene svečeve moći. Nastojanjem biskupa Jederlinića 1847. godine donesena je u Dubrovnik i konačno 1863. pohranjena u crkvi sv. Vlaha.⁴¹ Važno je spomenuti da sva tri voštana lika, kao i voštani lik sv. Vincence, potječu iz iste rimske radionice voštanih figura moćnika, popularnih u talijanskom baroku.

No vratimo se specifičnomu kulturnom procesu na otoku Korčuli. Na Korčuli, prije prijenosa moći sv. Vincence iz Rima, korčulanski biskup Vicko Kosović (1734.–1761.), rodom Kotoranin, uspio je od pape Klementa XII. izmoliti tijelo sv. Todora. Po naređenju papina generalnog vikara Antonija Gaudagnija, tijelo je bilo izvađeno iz Kalistovih katakomba 22. veljače 1736.⁴² U svjetlu emancipacije mjesta Blata, nastale zbog ekonomskog jačanja i obnove potridentske pobožnosti prema mučenicima iz prvih stoljeća kršćanstva, treba sagledati i nabavu moći sv. Vincence u Blatu.

Posredovanjem biskupa Josipa Kosirića Teodoševića, od pape Pija VI. isprošeno je svetičino tijelo iz Poncijskih katakombi zajedno sa staklenom posudicom krvi. Nastojanjem Ivana Antuna Pinellija, svećenika Ilirskog zavoda sv. Jeronima, svetičino je tijelo 1795. izvađeno iz katakombi. Brodom brodovlasnika Gašpara Bebana iz Zlarina doneseno je u Korčulu i preneseno u Blato, u župnu crkvu Svih svetih, 10. travnja 1795. godine.⁴³

Nabavivši moći sv. Vincence, Blačani su u srpnju 1795. godine – pošto je korčulanski knez Giulio Anzolo Barbaro odobrio da Blačani mogu probiti zid župne crkve i tu nadograditi kapelu posvećenu svetoj Vincenci – započeli s višegodišnjim projektom. Blato se tako uvrstilo među dalmatinske gradove i mjesta s vjerski prepoznatljivim simbolima, a koje su veći dalmatinski gradovi dobili u ranome srednjem vijeku, poput Kotora (sv. Tripun), Dubrovnika (sv. Vlaho), Splita (sv. Dujam, sv. Staš i sv. Arnir), Trogira (sv. Ivan Trogirski), Zadra (sv. Krševan), Nina (sv. Ansel), Raba (sv. Kristofor) itd. Dolazak moći sv. Vincence u Blato pomogao je mjesnu afirmaciju, omogućivši i u teškim političkim i ratnim vremenima Napoleonovih ratova da otočna zajednica smogne snage za podvig izgradnje svetičine kapele i oltara.

Dosad se dosta pisalo o gradnji kapele sv. Vincence u Blatu,⁴⁴ ali se treba kratko osvrnuti i na ugovor Nadala (Boža) i Andrije G(J)eričića i predstavnika Blata, suca Malog vijeća

³⁹ Ivo BABIĆ, *Kulturni prostor između Splita i Trogira*, Split, 1991., 10.

⁴⁰ Ankica BABIN, *Crkva sv. Ivana Krstitelja u Kaštel Starome*, Kaštela, 2004., 18–19.

⁴¹ Stijepo SKURLA, *Sveti Vlaho biskup i mučenik od Sevasta, dubrovački obranitelj*, Dubrovnik, 1871., 180–181.

⁴² ŽAK, Pozicija, *Diversa historia decreta doc. Reliq.*

⁴³ D. SARDELIĆ, *Sveta Vincenca mučenica*, Blato, 1995., 33–46; Petar KUNIČIĆ, *Kumpanjija ili ti družba narodni bojni ples*, Zagreb, 1897., 6.

⁴⁴ Cvito FISKOVIĆ, *nav. dj.*, 1992., 77–96.

Drvorezbar Vicko Tironi s Brača, Biskupski tron, Opatska riznica u Korčuli

Ignacije Macanović, Kapela sv. Vincence u župnoj crkvi Svih svetih u Blatu.

Blata Ante Frankova Žaknića, sastavljenog 4. ožujka 1800. U tom dosad nepoznatom ugovoru braća G(J)eričići obvezuju se izraditi kamene elemente: kapitele, pilastre, nadvratnike i drugo po nacrtu majstora Ignacija Macanovića iz Trogira (Trogir, 29. I. 1727. – 7. X. 1807.), i to od kamena s otoka Vrnika.⁴⁵ Na temelju tog ugovora zaključujemo da su Božo i Andrija G(J)eričić samo kamenoresci, a ne idejni tvorcii. Oni su svu kamenu plastiku u kapeli sv. Vincence izradili na osnovi idejnog nacrtu majstora Macanovića. Ovim arhivskim izvorom nadopunjujemo dosadašnje spoznaje o građevnoj djelatnosti najistaknutijeg člana obitelji graditelja, za koju se predmnijeva da vuče svoje podrijetlo iz Dubrovnika.

Iz literature nije bio poznat graditelj poimenično, već samo podatak da je nadstojniku gradnje iz Trogira posebno plaćen nacrt kapele, odnosno za karton na kojem je nacrtan 1800. godine.⁴⁶ Notarski ugovor sklopljen pred javnim bilježnikom Bartulom Donandinijem razriješio je tu enigmu i iz njega se saznalo puno ime i prezime projektanta Ignacija Macanovića (*Proto Signor Ignazio Mazanovich di Traù*). Kapela sv. Vincence, kao posebna kapela za čuvanje svetičinih moći, imala je svoj uzor u kapeli sv. Ivana Trogirskog, gdje se također uz kamenu arku nalaze anđeli, a pod čijim je nogama – koje li slučajnosti! – pokopan korčulanski biskup Josip Kosirić Teodošević 1802. godine.⁴⁷ Kako ćemo iz

⁴⁵ DAD, JBK, Bartul Donandini, kut. 1. sv. I., 50°-51°

⁴⁶ C. FISKOVIĆ, *nav. dj.*, 1992., 87.

⁴⁷ Vinicije B. LUPIS, »Josip Kosirić Teodošević, biskup korčulanski (1787.–1802.)«, *Godišnjak Muzeja grada Korčule*, 10, Korčula, 2005., u tisku.

daljnega pisanja vidjeti, Ignacije Macanović radio je na trogirskoj prvostolnici – na kamenom koru i u suvremenome baroknom duhu projektirao je blatsku kapelu odmjerenih baroknih formi. Tu podudarnost smještaja u prostoru trogirске i blatske kapele već je bio utvrdio i Cvito Fisković, ali novopronađeni dokument baca posve novo svjetlo na sam trogirski predložak.⁴⁸

Ignacije Ivanov Macanović gradio je, između ostalog, župnu crkvu u Nerežišćima sa zvonikom, a njegovim najcjelovitijim ostvarenjem smatra se zvonik župne crkve u Donjem Humcu. Radio je na župnoj crkvi u Kaštel Štafiliću, na gatovima u splitskoj luci, vojarnama u Drnišu, a podigao je i zdravstveni ured u Trogiru, gdje je radio na Kopnenim gradskim vratima i novoj kući u kompleksu palače Garagnin. Posljednji njegovi važniji radovi vezani su uz trogirsku prvostolnicu, gdje radi kameni kor, te župne crkve u Pučišću i Velome Drveniku.⁴⁹ Blatska kapela sv. Vincence zasigurno je jedno od najuspjelijih djela ovog istaknutoga hrvatskoga baroknoga graditelja na dalmatinskom području.

Možda je korčulanski biskup Kosirić, koji je pokopan u trogirskoj kapeli sv. Ivana Trogirskog dvije godine po sklapanju notarskog ugovora, nastojao da kao uzor blatskoj upravo bude ta glasovita kapela, izabравši tada najboljega domaćeg graditelja iz istoga grada. Svakako da će otkrivanje dosad nepoznate činjenice o projektiranju blatske kapele sv. Vincence – najvažnijega baroknog pothvata uopće na otoku Korčuli, uz Masarijevu kapelu sv. Križa na Badiji – baciti posve novo svjetlo na posljednju fazu rada Ignacija Macanovića, koji zaslužuje posebnu monografiju. Jedina enigma zasad ostaje u kapeli sv. Vincence utvrditi autorstvo dvaju mramornih anđela uz svetičin mramorni sarkofag.

Kapela sv. Vincence postala je vjerski i simbolički simbolom Blata, a ujedno jednim od najdugotrajnijih pothvata biskupa Josipa Kosirića Teodoševića. Nadživjela je mijene stilova i uklanjanja biskupovih intervencija u korčulanskoj prvostolnici te nestanak umjetnina koje je pribavio. Biskupovo pribavljanje svetičinih moći i nastojanje oko ustroja nove crkvene župe u Veloj Luci, duhovo su najvrjednija nastojanja posljednjega korčulanskog biskupa. Grad Korčulu zadužio je nabavom baroknih umjetnina, koje su danas izložene u crkvi sv. Petra i na glavnom oltaru crkve Svih svetih. Sam biskup znakovito će naći svoje posljednje počivalište upravo u kapeli jednog od dalmatinskih svetaca – pod tijelom sv. Ivana Trogirskog u trogirskoj prvostolnici.

⁴⁸ C. FISKOVIĆ, *nav. dj.*, 1992., 83.

⁴⁹ Cvito FISKOVIĆ, »Ignacije Macanović i njegov krug«, *PPUD*, 9, Split, 1955., 255; ISTI, »Barokno sakralno graditeljstvo Kaštela s prilogom definiciji djela Ignacija Macanovića«, *Zbornik Kaštela kolijevka Hrvatske*, Kaštela, 1999., 121–123; Fani CELIO CEGA, »Manji graditeljski zahvati i preinake na kućama obitelji Garagnin u Trogiru tijekom XVIII. stoljeća«, *PPUD*, 38, Split, 1999./2000., 346–348; Ivo BABIĆ, »Jedna prostorna intervencija Ignacija Macanovića u Trogiru«, *PPUD*, 38, Split, 1999./2000., 305–336.

Summary

*JOSIP KOSIRIĆ TEODOŠEVIĆ – BISHOP OF KORČULA (1787–1802)
AND SPIRITUAL AND CULTURAL PROMOTER*

In a light of archival sources and literature author examines life of Josip Kosirić Teodošević the last bishop of Korčula (1787–1802). Author mainly analyses his exceptional importance regarding the cultural and artistic development of Korčula, especially since he was responsible for the baroque renovation of the cathedral, and he acquired relics of Roman martyr St. Vincenza (1795). Kosirić was an energetic and courageous person, originating from Šibenik's noble influential family, who followed footsteps of his ancestors and significantly marked cultural heritage of his city.

KEY WORDS: *ecclesiastical history, history of art, bishop of Korčula, baroque, Josip Kosirić Teodošević.*